

Följande aktörer har erbjudits att svara på remissen.

Remissinstanser Göteborgs Stad

Byggnadsnämnden
Trafiknämnden
Fastighetsnämnden
Kulturnämnden
Idrott & Föreningsnämnden
Park och Naturnämnden
Miljö- och klimatnämnden
Arbetsmarknads- & vuxenutbildningsnämnden
Utbildningsnämnden
Nämnden för konsument- och medborgarservice
Nämnden för intraservice

Business Region Göteborg AB
Göteborgs Spårvägar AB
Renova AB
Göteborg Energi AB
Förvaltnings AB Framtiden
Higab AB
Göteborgs Hamn AB
Göteborgs Stads Parkerings AB
Liseberg AB
Got Event AB
Göteborgs Stadsteater AB
Johanneberg Science Park
Lindholmen Science Park
Göteborg Citysamverkan

Göteborgs Stads pensionärsråd
Göteborgs Stads HBTQ-råd
Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor
Göteborgs Stads ungdomsfullmäktige

Övriga aktörer

Göteborgsregionen (GR)
Ale kommun
Alingsås kommun
Härryda kommun
Kungsbacka kommun
Kungälv kommun
Lerums kommun
Lilla Edets kommun
Mölnåls kommun
Partille kommun
Stenungsunds kommun
Tjörns kommun
Öckerö kommun

Göteborgs Universitet, Centrum för Turism

Västra Götalandsregionen
Turistrådet Västsverige
Visit Sweden
Tillväxtverket
Visita Västra

Föreningen Göteborgshotellen
Storhotellgruppen
Göteborgs Restaurangförening
Svenska Mässan
Göteborgs shoppingnätverk

Följande är en kort sammanfattning av huvuddragen i respektive yttrande.

Remissinstans	Datum för beslut	Övergripande synpunkter	Övriga kommentarer
Business Region Göteborg AB	2021-12-13 § 128	Hållbarhetsperspektivet syns tydligt genom hela programmet, så även kopplingarna till Agenda 2030. Dock bör betydelsen av företagets hållbara utveckling och besöksnäringens behov av affärsutveckling förtydligas. Strategierna leder troligtvis till måluppfyllelse om implementeringen lyckas. Avgörande att hitta tydliga vägar för att synkronisera arbetet med alla GR-kommuner samt Göteborgsregionens kommunalförbund. Programmet synliggör BRG och Göteborg & Co:s nära samverkan. Denna samverkan bör ytterligare fördjupas kring gemensamma strategiska frågor.	Trygghetsfrågans och kompetensförsörjningens utmaningar och dess stora påverkan på destinationsutvecklingen och besöksnäringens aktörer bör förtydligas i programmet. Så även behovet av eftergymnasiala utbildningar kopplat till besöksnäringen. BRG föreslår att strategin kring samverkan utgår och istället omhändertas som grundförutsättning för förverkligande av programmet.
Fastighetsnämnden	2021-12-13 § 309 Dnr 5784/21	För fastighetsnämndens roll som markförsörjare saknas behov av att ha ett separat program för besöksnäringen och nyttan framstår inte självklar. Tematiskt koncentrerat samarbete i näringslivsfrågor sker för kontorets del inom forum och struktur för det näringslivsstrategiska programmet. Det är nödvändigt att arbetsformer och struktur utformas på ett sätt som är effektivt och inte innebär dubbelarbete i relation till pågående arbete inom NÄSP. Det ställer krav på samverkan och planering för att samordna och effektivisera möjligheten till deltagande.	Strukturen att se anläggningar och arenor som infrastruktur avviker från gängse synsätt och framstår för kontorets del som otydligt. Insatserna om att möta behovet av hotellrum mm hör mer naturligt hemma under strategi som rör stadsutveckling, dit även frågor med koppling till mark och lokalförsörjning i så fall bör föras. Nämnden ser en målkonflikt i konkurrens om markanspråk för olika ändamål, öppna ytor jämfört förtätning, olika målgruppers behov såsom besökare jämfört med boende m.m.
Framtiden AB	2021-12-14 § 20 Dnr 2021-0274	Bolaget bedömer att flera av de strategier och insatser som beskrivs i programmet ligger i linje med och bidrar till att Framtidens målsättningar kan uppnås. Exempelvis perspektivet Leva, där besöksnäringen tillför mervärde för invånarna, av vilka många bor i Framtidens lägenheter, både genom upplevelser och fler arbetstillfällen kan dra nytta av genomförda insatser. En stark besöksnäring gynnar även många av koncernens lokalhyresgäster med restaurang -eller butiksverksamhet. Bolaget vill särskilt betona betydelsen av att stadens insatser också kan användas för att lyfta Göteborgs utsatta områden.	Som nämns i förslaget till program kan det uppstå målkonflikter mellan utrymmeskrävande evenemang och förtätning av bostäder, vilket är en förutsättning för att Framtidenkoncernen ska kunna nå mål och uppdrag om en ökad nyproduktion.
Got Event AB	2021-02-07 §6 Dnr 0248/21	Programmet visar på en bra och tydlig koppling till andra styrande dokument samt Agenda 2030. Det är positivt att invånarperspektivet framhålls och att rådighet diskuteras. Programmets syfte kan med fördel breddas till att också "visa hur besöksnäringen kan bidra till en hållbar destination" från nuvarande fokus på hur "hur besöksnäringen kan ges förutsättningar att växa och utvecklas".	Got Event ser tydliga kopplingar mellan programmets mål och strategier och det egna uppdraget. Vidare ser bolaget möjlighet att bidra till framdrift i samtliga strategier och föreslår därför att man pekas ut som viktig aktör för samtliga fem.
Göteborg Energi AB	2022-02-11 § 24 1 Dnr 0-2021-1812	Positiva till tydligt fokus på hållbarhet i destinationsutvecklingen. Resan till Göteborgsregionen innebär dock ofta stor klimatpåverkan vilket gör det desto viktigare att hitta sätt att minska denna påverkan av resan samt minska klimatpåverkan under destinationsbesöket. Programmets ambition att utveckla destinationen genom god tillgänglighet via bl.a. luft står i kontrast till stadens hållbarhetsmål om att påverka göteborgare och andra aktörers minskade klimatpåverkan genom bl.a. minskade utsläpp från flyg.	Göteborg Energi ser att programmet kan tydliggöras genom att ange "elektrifierade transporter" under stycket om transporter. Det förtydligar kopplingen till omställningen till elektrifieringen av transportsektorn, liksom utvecklingen av laddinfrastruktur som pågår. Detta gör destinationens behov synligare vid framtida val av prioriteringar och investeringar. Bolaget ser att hållbarhetskopplingen kan tydliggöras avseende strategin för stadens utbud av arenor, scener och anläggningar, liksom hotell.
Göteborg Stads Parkering AB	2021-12-01 § 10 Dnr 173-21	Bolagets bedömning är att riktningen tydliggörs genom föreslagna mål. Enligt bolagets bedömning har programmet tagits fram med utgångspunkt i en bred analys av aktuella påverkande omvärldsfrågor och lokala förutsättningar och föreslagna mål, perspektiv och strategier bör därför väl spegla de relevanta inriktningar som är viktiga för staden i syfte att nå målbilden.	Ur bolagets perspektiv saknas Parkeringspolicyn i uppräkningslistan av strategiska, styrande dokument i staden då den bland annat innehåller en styrning av parkering från gata till kvartermark. Bolaget vill framhålla att för en god måluppfyllelse krävs, vilket också konstateras i programmet, samlade insatser från stadens olika nämnder och styrelser. Sådana förutsätter en tydlig ledning och styrning mot målet.
Göteborgs Spårvägar AB	2021-11-25 § 133 Dnr 0173-21	Informativt program, positivt att vikten av Hållbar destination understryks som mål för 2030. Den nya uppdelningen kring perspektiven Besöka, Leva och Verka är uppdaterad och relevant för framtiden. Det är bra, och ett måste, att kollektivtrafiken lyfts som viktig del för att besöksnäringens ekosystemska fungera. För att ytterligare ligga i linje med Göteborgs Stads Trafikstrategi för en nära storstad kan programmet ytterligare rikta in sig på de hållbara färdalternativen gång, cykel och kollektivtrafik.	Det nämns att kollektivtrafiken inom destinationen är en nyckelfråga för ett jämlikt utbud och likvärdig tillgänglighet. Det bör också tas upp att den regionala kollektivtrafiken kan bidra kring de regionala besökarnas möjlighet att besöka Göteborgsområdet. Resan till och från destinationen tas upp som avgörande för besökets totala klimatavtryck. Hur Göteborgsområdet som destination kan bidra till att minska detta hade kunnat tas upp ännu tydligare och mer konkret med förslag.
Göteborgs Stads pensionsråd	2021-12-02 §6	Rådet avstår från att besvara remissen.	
Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor	2022-02-07 § 6	Programmets ekosystem och infrastruktur, dess upplevelser, målbilder och strategier berör i hög utsträckning de rättighetsområden som formuleras i Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021-2026. Perspektiven i program för full delaktighet behöver integreras i program för besöksnäringens utveckling. Rådet välkomnar därför samverkan och dialog med Göteborg & Co i det viktiga arbetet med att integrera ett funktionsrättsperspektiv i utvecklingen av besöksnäringen i Destination Göteborg.	Efterfrågar ett uttalat funktionsrättsperspektiv. Besöksnäringens utformning och utveckling med upplevelser, möjliggörande infrastruktur (såsom tåg, kollektivtrafik, hotell, arenor och anläggningar), paketering och bokningssystem för upplevelser, marknadsföring, information och kommunikation, digitala upplevelser, plattformar och service ska utformas utifrån principen om universell utformning och detta ska tydligt framgå i Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling.
Göteborgs Stads råd för HBTQI-frågor	2022-01-28 § 9	Generellt nämner inte planen hbtqi-personer eller andra minoriteter. Under perspektivet "Besöka" fastslås att Göteborg ska vara en destination dit alla ska känna sig välkomna. Ambitionen är god men planen innehåller få särskilda insatser för att inkludera de som lever med upplevd risk att exkluderas från många av majoritetssamhällets sammanhang. För att vara en destination som är tillgänglig och attraktiv för alla är det viktigt att informera om möjligheten att besöka staden som normbytare.	I programmet framgår inte hur eller på vilket sätt information ska tillgänglighetsanpassas. Rådet efterfrågar en särskild strategi även för att se till att människor inte bara på olika platser men också med olika intressen och identiteter får ett större utbud. Rådet efterfrågar ett förtydligande att perspektivet "verka", förutom företag, även omfattar exempelvis föreningar, organisationer, civilsamhälle och offentliga aktörer.
Göteborgs Stads ungdomsfullmäktige	0306/21	Ungdomsfullmäktige tycker det är viktigt att ungas perspektiv fortsatt syns i de kommande handlingsplanerna för programmet. Ungdomsfullmäktige lyfter också vikten av att utveckla digitaliseringen inom besöksnäring och turism. Vidare lyfter fullmäktige vikten av tillgänglighet till destinationen samt hållbara transportalternativ.	Digital utveckling är viktigt för att nå unga målgrupper. Viktigt för ungdomsfullmäktige att destinationens utbud är inkluderande samt sprids till olika geografiska delar av staden.
Higab AB	2022-02-10 § 15	Bolaget anser att det bör finnas med indikatorer som mäter besök som inte genererar gästnätter. Det finns tillresta dagsbesökare som inte inkluderas samt göteborgare som tar del av det utbud som erbjuds. Det borde finnas med indikatorer som mäter den sociala hållbarheten ur göteborgarens perspektiv.	Bolaget anser att föreningslivets betydelse bör förtydligas. Föreningslivet är en viktig aktör och leverantör av upplevelser i syfte att levandegöra stadens kulturmiljöer, som i sin tur skapar mervärden för både invånare, det lokala näringslivet och besökare.
Idrott & Föreningsnämnden	2021-12-21 § 199 Dnr 0414/21	Idrotts- och föreningsförvaltningen ställer sig positiv till den allmänna inriktning som presenteras för Göteborgs Stad och för idrotts- och föreningsnämnden som "viktig aktör" för tre strategier. Programförslaget tar ett brett grepp om besöksnäringens utveckling, vilket kan bidra till en inramning och gemensam riktning för olika verksamheter som bedrivs inom Göteborgs Stad. Programmets övergripande målbild knyter på flera sätt an till idrotts- och föreningsnämndens verksamhet. Förvaltningen ser utrymme för att Göteborgs Stad kan arbeta mer aktivt med evenemangstödet på ett sätt som går i linje med programförslaget.	Nämnden efterfrågar ett förtydligande av vad det innebär att vara utpekad som viktig aktör. Nämnden lyfter vikten av att bredda nyttjandet av evenemangsytor i syfte att undvika att ytor står outnyttjade under stora delar av året, vilket i sin tur kan bidra till otrygga och ödsliga miljöer. Samarbete bland kommunens aktörer krävs för att säkerställa att evenemangsytor kan nyttjas på ett effektivt sätt och innehålla funktioner för såväl evenemang som annan idrottslig verksamhet.

Kulturnämnden	2022-02-21 § 47 Dnr 0836/21 Tilläggsyrkande V, MP, Fi	Kulturförvaltningen bedömer att programmets huvudinriktningar tydliggör ramarna för arbetet med att nå en hållbar destinationsutveckling, men ser också risk för målkonflikter mellan inriktningarna. Kulturförvaltningen bedömer att målen tydliggör den gemensamma riktningen och att de är konsekventa i förhållande till omvärldsförändringar och pandemins effekter. Genom att programmet belyser skillnaden mellan turism och besöksnäring tydliggörs att stadens invånare är en viktig målgrupp för besöksnäringen. Med besöksnäringens förstärkta fokus på privatsegmentet, utanför traditionella semestersåsonger kan kulturnämndens publika institutioner, som är öppna året om med ett stort antal utställningar och programverksamhet av hög klass, bidra till en attraktiv destination.	Stadens institutioner och det fria kulturlivet som ger boende och besökare fler upplevelser och ökar vistelselängden för turister, kan bättre lyftas fram i programmet. Tydligare koppling är önskvärd mellan besöksnäringensprogrammet och Kulturprogrammets perspektiv på kulturpolitik. Vidare efterfrågar nämnden att kulturbranschen syns tydligare i indikatorer inom perspektivet "verka" samt att programmet ytterligare skulle kunna lyfta upp kultur- och besöksnäringensprogrammens beroenden av varandra. Det är av yttersta vikt att kommande handlingsplan prioriterar mellan eventuella målkonflikter för besöksnäringensprogrammet och övriga styrande dokument i staden.
Liseberg AB	2022-02-11 § 20	Besöksnäringen står post-covid inför omfattande strukturella förändringar. En av de mest markanta bedöms vara den omfattande omställningen från affärs- till privatturism. Denna omställning kommer kräva ett stort fokus på permanenta besöksanledningar, inte minst för att både den regionala och nationella konkurrensen förväntas öka markant. Omställningen gäller i synnerhet hotellnäringen i Göteborg. Liseberg anser att denna omställning och dess ekonomiska konsekvenser bör få ett större utrymme och omhändertats bättre i programmet, då de kommer att vara avgörande för destinationens återhämtning och framtida konkurrenskraft. På grund av den stora osäkerheten och behovet av omställning önskar Liseberg att programmet och dess planer ska ha större inbyggd flexibilitet och revisionsmekanismer.	Pandemin har skakat om arbetsmarknaden och med de tuffa restriktioner som ålagts besöksnäringen har stora volymer av kompetent arbetskraft sökt sig andra karriärvägar. För att lyckas med målbilden behöver frågan om kompetensförsörjning säkras och inkluderas i programmet. Bolaget efterfrågar förtydligande kring Göteborg & Co:s roll och ansvar för implementering av programmet. Evenemangsspåret framstår som osäkert, givet en förväntad ökad konkurrens och befintlig evenemangsinfrastruktur.
Miljö- och klimatnämnden	2022-01-25 § 22 Dnr MKN-2021-19405 Tilläggsyrkande V, MP, Fi	Miljöförvaltningen ser positivt på besöksnäringens ambition att Göteborg ska vara en miljö- och klimatsmart destination. Det är positivt att förslaget riktar in sig på inhemska besökare och besökare från närregionen samt ökad vistelselängd för långväga resenärer som sätt att minska klimatpåverkan. Det bör bli tydligare i programmet hur målen och strategierna hänger ihop sett till den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. Nämnden ser kopplingar till frågor inom nämndens ansvarsområde som inte är fullt utvecklade eller omhändertagna i föreliggande förslag. Miljöförvaltningen ser överlag att det finns synergier mellan flera av strategierna i föreslaget program och miljö- och klimatprogrammet och välkomnar ett samarbete med Göteborg & Co för att dra nytta av, och växla upp arbetet.	Nämnden identifierar ett antal målkonflikter mellan föreliggande förslag och Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Vidare ser man behov av förtydligande av vägval rörande aspekter som tas upp inom den ekologiska dimensionen. Nämnden anser att programmets mål behöver förtydligas för att driva på besöksnäringen i en ekologiskt hållbar riktning och ger förslag på hur indikatorer kan utvecklas för att bli mer drivande. Miljö- och klimatnämndens uppdrag innefattar dels myndighetsutövning, dels att driva och samordna stadens arbete inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. Nämnden föreslår justering avseende inom vilka strategier man pekas ut som viktig aktör och efterfrågar förtydligande kring förväntningar på nämnden kopplat till rollen.
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	2022-02-08 § 13 Dnr 1662/21	Arbetsmarknad och vuxenutbildning bedömer att det är ett genomarbetat och utvecklingsinriktat program som ger goda förutsättningar för aktörerna att i samverkan nå målbilden med programmet. Överlag ser förvaltningen att det finns en bra struktur och tydligt innehåll i programmet som aktörerna tillsammans kan bryta ner till handlingsplaner och kompetenser.	Förordar att det uttrycks tydligare i programmet att även nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning är en viktig aktör för genomförandet av programmets strategier. Arbetsmarknad och vuxenutbildning utesluter inte att det kan finnas målkonflikter kopplade till andra styrdokument som behöver hanteras efterhand som de identifieras när det nya programmet för besöksnäringen är i drift.
Nämnden för demokrati och medborgarservice	2022-02-09 §8 Dnr N043-0237/21	För att ytterligare stärka programmets hållbarhetsambition anser förvaltningen att det övergripande målet om Hållbar destination inte enbart omfattar besöksnäringens perspektiv, utan bör vara mer uttalat kopplat till andra program och planer för hållbar omställning som finns inom staden. Strukturen i programmet är tydlig men såväl strategier som mål behöver konkretiseras. Saknar tydligt mål under perspektivet "leva" som pekar på att utvecklingen av besöksnäringen i Göteborg bidrar till, och möjliggörs av, att göteborgarna är medskapande i stadens hållbara omställning och gemensamma utveckling.	Nämnden önskar att man i programmet förtydligar förväntningarna på de som pekas ut som viktiga aktörer. Nämnden ställer sig frågande till val av indikatorer som rör klimatavtryck och utsläpp. Utöver det av Göteborg & Co utpekade ansvarsområdet ser nämnden för demokrati och medborgarservice många möjligheter till samverkan och gemensam måluppfyllnad inom strategierna Stärka samspelet mellan stadsutveckling och besöksnäring respektive Agera föregångare och möjliggöra innovation.
Nämnden för Intraservice	2021-12-16 § 216 Dnr 0359/21	Intraservice bedömer att programmet är väl genomarbetat och på ett föredömligt sätt involverat intressenter och skapat ett enkelt och tydligt program som har goda förutsättningar att nå den inspirerande målbilden. Intraservice bedömer att målen tydliggör riktning för stadens gemensamma insatser och att programmet i sitt ursprung och i reviderad version är väl genomarbetat tillsammans med stadens och regionens intressenter.	För att förtydliga den digitala infrastrukturens betydelse skulle den kunna exemplifieras med andra exempel i Strategi 2. Nämnden lyfter pågående revidering av styrmiljö för digitalisering och ger förslag på kommande, styrande dokument som besöksnäringensprogrammet bör förhålla sig till.
Park & Naturnämnden	2022-02-07 0832/21	Förvaltningen bedömer programmet som ändamålsenligt och genomarbetat men det saknas en utgångspunkt om vikten av att ha en välskött stad. När fler människor bor och besöker staden blir slitaget hårdare och mer skötsel och underhåll behövs. Möjlighet att sköta parker, natur och andra platser på ett ekonomiskt hållbart sätt är en viktig faktor för att kunna upprätthålla en hög social och ekologisk kvalitet. Välskötta offentliga rum som parker, naturområden, lekplatser, badplatser och stadsrum är en grundförutsättning för stadens attraktivitet.	Konsekvenser av fler besökare och ett ökat intresse för att vistas ute kräver innovativa lösningar. Information och kommunikation med boende och besökare kring parker och naturområden är viktigt för att det ska vara enkelt att göra hållbara konsumtionsval men också enkelt att förstå och göra rätt.
Renova AB	2022-02-14 0408/21	Renova tillstyrker programmets inriktning och bedömer inte att några förändringar behövs i programmet. Renova bedömer att de nya indikatorer som införs är intressanta och motiverade. Vidare bedömer styrelsen att målen är genomtänkta och realiserbara, om än påverkade av flera faktorer.	Styrelsen ser en risk till målkonflikt kopplat till resande och programmets hållbarhetsambition. Hur man reser och hur länge man stannar är viktiga faktorer. Renova finner att hanteringen av målkonflikten är insiktsfull. Renova bedömer att strategierna är väl valda men behöver utvecklas och konkretiseras. En tydligare definition av stadsutvecklingsbegreppet skulle göra det enklare att bedöma var organisationen bör pekas ut som viktig aktör.
Stadsbyggnadsnämnden	2022-02-08 § 14 Dnr 0947/21	Stadsbyggnadskontoret ställer sig positiva till programmet. Det är värdefullt att synliggöra stadens behov av utveckling och attraktivitet ur ett besöksnäringensperspektiv. Programmet är uppbyggt med mål och strategier som stödjer hållbar stadsutveckling och översiktsplanens intentioner. Stadsbyggnadskontoret instämmer också i att samverkan, digitalisering och kommunikation är framgångsfaktorer och tillägger att det finns ett stort värde att koppla på kontorets pågående digitaliseringsarbete. Ur nämndens perspektiv är besöksnäringen en del av näringslivet och ser ett behov av att genomförandet av Göteborgs stads program för besöksnäringen samordnas med handlingsplaner till det näringslivsstrategiska programmet i frågor som tydligt hänger ihop.	I genomförandet efterfrågas tydliggörande kring hur förvaltningen bäst bidrar till målbilden med programmet. För god resurshushållning och hög måluppfyllelse i kärnverksamheten finns det behov av att i genomförandet koppla på förvaltningens redan pågående arbeten som har koppling till besöksnäringens- och besökskarperspektiven. Det kan uppstå målkonflikter i senare planeringsskede exempelvis de mellan förtätning och behov av öppna platser för evenemang. I implementering av strategierna kan det uppstå behov av sortering, prioritering och hantering av målkonflikter där samverkan med Göteborg & Co efterfrågas.
Trafiknämnden	2022-02-10 § 24 Dnr 07173/21	Trafikkontoret ser positivt på den breddning av målbild, tillägg av indikatorer och nyansering av strategier som föreslås. Bedömer att mål och indikatorer till övervägande del avser ekonomisk hållbarhet medan social- och miljömässig hållbarhet omnämns som mycket viktiga frågor för besöksnäringens utveckling men inte riktigt omhändertats av programförslaget. Trafikkontoret menar att snedfördelningen avseende aktiviteter och indikatorer för hållbarhet kan innebära en risk för att inte alla tre hållbarhetsdimensioner får lika stort fokus i det fortsatta utvecklingsarbetet och i implementering av programmet. Kopplingen mellan vissa indikatorer och strategier är oklara och i behov av förtydligande för att öka programmets styrförmåga mot de beskrivna målen, framförallt kopplat till besökares klimatavtryck.	Programförslaget står i viss mån i målkonflikt med Trafikstrategin. Trafikkontoret håller med om att det i arbetet med stadsutveckling och besöksnäringen kan uppstå målkonflikter kring exempelvis förtätningen av staden och genomförandet av evenemang. Trafikkontoret ser en risk i att styrförmågan i programförslaget är oklar då många aktörer pekas ut som viktiga och flera nämnder och styrelser har i olika grad rådighet över beslut som berör en och samma strategi eller aktivitet. Trafikkontoret betonar vikten av att programmets målkonflikter omhändertagande är av största vikt i det kommande arbetet med handlingsplaner.

Följande är en kort sammanfattning av huvuddragen i respektive yttrande.

Aktör	Organisation	Övergripande synpunkter	Övriga kommentarer
Nationellt	Tillväxtverket	Tillväxtverket har inga synpunkter i ärendet.	
Näringsliv/Akademi	Centrum för turism	Det finns stora övergripande utmaningar med programmet. Framförallt handlar det om att programmet inte tillräckligt kraftfullt siktar mot en verklig hållbar omställning och att möta samhällets utmaningar. Det har snarare en ton av återhämtning efter pandemin. Mycket av språket, terminologin, strategier och nyckeltal är "business as usual". De ekonomiska värdena har fått företräde.	Kopplingen mellan strategierna och målen bör förtydligas. CFT anser att det är bra att samverkan lyfts fram som viktigt. Civilsamhället och lokalbefolkningens roll i samverkan kan dock förtydligas i programmet. CFT identifierar risk för att strategin för fler reseanledningar och upplevelser leder till prioritering av kvantitet före kvalitet. GDSI skulle kunna kopplas tydligare till mål som syftar till att aktörerna ska/bör utveckla sitt hållbarhetsarbete.
Näringsliv/Akademi	Fastighetsägarna	Fastighetsägarna GFR tillstyrker strategierna. Fastighetsägarna GFR delar uppfattningen att eventuella målkonflikter men även optimeringar inom stadsutveckling och hållbarhet löses genom samverkan.	Fastighetsägarna GFR vill framlyfta att en större tonvikt på målgruppen som lever i Göteborgs stad med omnejd, och därmed reser mer hållbart generellt, kan tillföra en viktig basköpkraft och genuinitet till den hållbara destinationen.
Näringsliv/Akademi	Föreningen Göteborgshotellen och Göteborgs Restaurangförening	Ser skillnader mellan besöksnäringens programmet från 2018 mot det uppdaterade från 2022. Ett tidigare fokus på internationell och nationell marknad är nu flyttat till närområde och det regionala. Föreningarna anser att den internationella marknaden nämns i för liten utsträckning. Strategierna är bra, men kan förtydligas för att få verkan. Tydliga beslut saknas om att skapa nya och världsberömda reseanledningar som sätter Göteborg på kartan.	En viktig faktor för besöksnäringen är trygghetsfaktorn. Vardagstryggheten behöver lyftas upp och tas på stort allvar. Programmet bör nämna att Göteborgs Stad ska främja och underlätta för nyetableringar av restauranger och nöjesarenor, utöver hotell. Efterfrågar en tydlig, kort sammanfattning (1 sida) av dokumentet. Turistekonomiska effekter saknas i programmet, vilka är oerhört viktiga för invånare och förvaltningar mfl ska förstå och inse vikten av dess betydelse för stad/region/näring.
Näringsliv/Akademi	Innerstaden	Riktningen kan tydliggöras ytterligare. Ser möjligheter och kopplingar till FÖP Centrum. Efterfrågar fokus på både citykärnan med shopping och nöjen och den historiska stadskärnan som destination och dess bidrag till attraktiviteten. Anser att programmet saknar en strategi för hur Göteborg ska positioneras som attraktiv mötes- och handelsplats som både intresserar invånare, lockar besökare och nya etableringar samt främjar ett relevant brett utbud.	Handel och service är en stor del av upplevelsen/besöket särskilt för närregionen, dess organisationer bör ses som viktiga samverkansparter. Programmet skulle tjäna ytterligare i kraft med en strategi som tar avstamp i Göteborgs identitet och DNA. Det som är typiskt göteborgskt kan stärka och urskilja destinationen ytterligare. Programmet syftar till att stärka samverkan över kommungränserna. Även inom Göteborg kan samverkan stärkas och effektiviseras. Den goda samverkan som idag finns mellan staden och centrumorganisationen omnämns inte.
Näringsliv/akademi	Shoppingnätverket	Välskrivet dokument men för mycket ambitioner och för lite "skall". För att nå målpuppfyllelse är implementeringen samt fler reseanledningar helt avgörande.	Viktigt är att förtydliga att innerstaden måste utvecklas – inte bara bevaras. Inkludera shopping och handel på fler ställen i dokumentet, som en del av destinationens utbud.
Näringsliv/akademi	Storhotellgruppen	Tydligt och välarbetat kring hur stadens olika förvaltningar och bolag har stor påverkan på att skapa förutsättningar för besöksnäringens utveckling. Ur ett privatresaperspektiv bör attraktivitet prioriteras högre, vikten av att sticka ut, bilden av Göteborg och en spetsig formulering av målbild, som inte skulle kunna vara vilken destination som helst. Storhotellgruppen betonar vikten av internationellt resande och menar att programmet sätter för stor tilltro till inhemskt resande när det gäller målet för gästnätter.	Efterfrågar strategier som med ett större fokus hanterar de stora utmaningar som näringen står inför. Destinationen står inför ett kapacitetsöverskott till följd av stora investeringar i hotellindustrin som initierades innan pandemins utbrott. Den ekonomiska instabiliteten bland många av besöksnäringens aktörer innebär att det kommer att ta tid att återuppbilaga stabilitet och investeringskraft. Transportsektorns framtida struktur är en annan utmaning, så även kompetensförsörjning för att upprätthålla verksamheten och möjliggöra expansion.
Näringsliv/akademi	Svenska Mässan	Ett omfångsrikt och välformulerat program som skrivits i en tid av mycket stor osäkerhet och svåra omständigheter. Viktigt att programmet kompletteras/förtydligas när omvärldsfaktorerna är tydligare. Efterfrågar ett tydligt och lätt kommunicerat mål, alternativt ett visionärt budskap. Vikten av hög tillgänglighet via flyg som en förutsättning för internationella kongresser.	Mässor bör förtydligas som en del i destinationens utbud, genomgående i programmet. Efterfrågar skrivning om turistekonomiska effekter (eller motsvarande ekonomisk kvantifiering) och en lista med stora aktörer/events och dess påverkan för stad/besöksnäring. Denna parameter är viktig för att belysa olika events betydelse för staden och dess intäkter, särskilt under lågsäsong(er).
Region	Alingsås kommun	Tydligt fokus på en hållbar destination utifrån Agenda 2030. Bra med tydliga kopplingar till de näringslivsstrategiska programmen för affärsutveckling av bärkraftiga besöksnäringens företag. Fungerande infrastruktur och hållbara transporter är en viktig förutsättning för programmets målpuppfyllelse.	Viktigt att arbetet kring besöksnäringen samordnas med regionens kommuner. Kranskommunernas breda betydelse för destinationens utveckling bör förtydligas.
Region	Göteborgsregionen	Den samlade bedömningen är att programmet täcker in viktiga områden som utgör utmaningar för besöksnäringen i regionen. GR ser också att det reviderade programmets förtydligade strategier, breddade målbild och nya indikatorer jämfört med tidigare program ger möjlighet att bygga en mer robust destination, rustad för framtida utmaningar och förändringar. GR pekar på vikten av att målkonflikten inom ekologisk hållbarhet kontra transporter, energiförbrukning och avfallshantering hanteras.	GR lyfter fram arbetsmarknad och kompetensförsörjning som utmaningar att hantera inom ramen för besöksnäringen. GR understryker vikten av samverkan mellan olika aktörer i regionen i syfte att uppnå ett gott resultat och åstadkomma långsiktig förändring. En viktig ingång för genomförandet är därför att använda och stärka de befintliga samverkansstrukturer som finns gemensamma frågor i delregionen och i länet. GR önskar att viktiga samverkansstrukturer som sträcker sig utanför Göteborgs Stad förtydligas och synliggörs i programmet, såväl regionala som nationella strukturer.
Region	Härryda kommun	Härryda kommun välkomnar att destinationen Göteborg med tydlighet omfattar hela regionen och ser positivt på Göteborgs Stads program och instämmer i att samverkan är en förutsättning för utvecklingen av destinationen Göteborg. En definition av begreppet hållbarhet bör finnas med i inledningen av programmet. Målpuppfyllelse förutsätter stark samverkan i regionen.	Internationella resenärer till destinationen är av mycket stort värde. Resande med flyg bör därför tydligare inkluderas i programmet. Härryda kommun vill även lyfta fram att Västtrafiks viktiga roll. Det finns idag stora tröskeeffekter som hindrar kollektivtrafikresandet och gör att kollektivtrafiken inte nyttjas optimalt. Detta påverkar både invånare och besökare då dagens zonindelning motverkar så väl arbetspendling som att besökare enkelt reser mellan kommunerna.
Region	Kungsbacka kommun	Kommunen anser att programmet främjar en ökad samverkan över kommungränserna och att inriktningen i perspektiv, mål och strategier främjar destinationens utveckling. Det skulle kunna finnas en risk för målkonflikt mellan fler besökare och utveckling av en hållbar destination men programmets ansats i Agenda 2030 bedöms omhändertaga denna risk.	Strategierna bedöms leda till målpuppfyllelse om implementeringen lyckas. I genomförandet av programmet ser kommunen att det viktigt med en fortsatt dialog för att identifiera gemensamma insatser inom varje strategi. Tydliga kopplingar till näringslivsstrategiska programmet finns.

Region	Kungälv kommun	Programmet är tydligt och bra genomarbetat. Mål och uppföljning är väl definierat, hållbarhetsfrågorna och kopplingar till Agenda 2030 genomsyrar programmet. Vidare tar programmet en lämplig höjd för att Göteborg ska vara motorn för den västsvenska besöksnäringen. Identifierar risk för övergripande mållkonflikt mellan fler besökare och utveckling av en hållbar destination	Ambitionen att samverka med hela GR-området bör förtydligas, på såväl strategisk som operativ nivå. Göteborg & Co bör fundera över mer strategiskt hur GR-kommunerna skall vara del i arbetet. Det skall vara till nytta för både kommunerna och Göteborgs stad. Genom samverkan kan programmet nå måluppfyllelse.
Region	Lerums kommun	Programmets innehåll går helt i linje med hur Lerums kommun arbetar med besöksnäringsspår och bedöms vara ett väl genomarbetat och användningsbart dokument.	Anser att det bör tas fram kommunala besöksnäringssprogram i alla kranskommuner som dockar an till Göteborgs stads program, för att stärka hela destinationen.
Region	Mölndals kommun	Ansvarig tjänsteperson meddelat att Mölndals stad inte har några invändningar eller åsikter rörande Göteborgs reviderade program för besöksnäringen 2022-2030. Ärendet har inte hanterats politiskt i Mölndals stad.	
Region	Partille kommun	Partille kommun bedömer att det är ett väl genomarbetat program och att strategin kan leda till måluppfyllelse. Samverkan med GR-kommunerna är avgörande för att få en regional hävstångseffekt.	Viktiga aktörer bör kompletteras med GR-kommuner och exempelvis Swedavia och Västtrafik.
Region	Stenungsunds kommun	Programmet är väl bearbetat och tydligt med klara mål och strategier. Det regionala perspektivet inom destinationen Göteborg belyses och är inkluderande, men skulle kunna förtydligas än mer i de olika perspektiven, strategierna samt som viktiga aktörer.	Trygghetsfrågan skulle kunna belysas tydligare i programmet, då det är påverkar attraktionskraften för en destination. Identifierar mållkonflikter såsom trängsel och prishöjningar samt slitage på naturområden och platser.
Region	Tjörns kommun	Programmet är väl formulerat och innehållsmässigt väl avvägt. Bra i omfattning, väl avgränsat med tydligt uttalade mål. Det är viktigt att innovation och akademi lyfts fram på det sätt som gjorts. Beskrivningen är bra av den angelägna frågan om att bredda delaktigheten och fördjupa kunskapen kring hur staden kan bidra till destinationens hållbara utveckling.	Önskar en fördjupning kring hur digitalisering kan bidra till ökad tillgänglighet till destinationen, kompetens delning inom näringslivet och hur forskning ska kunna komma besöksnäringens aktörer till del. Samverkan beskrivs visserligen i programmet, men behöver förtydligas kring synergier för både besökare, invånare och besöksnäringen samt kring hur Göteborgs Stad avser att samverka med andra kommunala och regionala aktörer.
Region	Turistrådet Västsverige	Programmet ligger väl i linje med Västsveriges gemensamma strategi för en hållbar besöksnäring: Hållbarhetsklivet. Framförallt framgår detta i programmets målbild: Hållbar destination 2030, som knyter an till Hållbarhetsklivets fyra grundläggande principer.	TRV önskar att Hållbarhetsklivet omnämns som stödande dokument. TRV ser ett behov av att förtydliga begreppet "destinationen" och den geografiska avgränsningen.
Region	Västra Götalandsregionen	Regionutvecklingsnämnden hänvisar till Turistrådet Västsverige AB:s remissvar. Vidare ser regionutvecklingsnämnden att klart samband mellan Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling 2022-2030 och Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021-2030.	Koppling till VGR:S långsiktiga prioritering Stärka innovationskraften och det utpekade styrkeområdet Besöksnäring samt kulturella och kreativa näringar är tydlig. Göteborgs Stads programs fokus på hållbar besöksnäring synliggör också kopplingar till kraftsamlingen cirkulära affärsmodeller.
Region	Öckerö kommun	Bedömmer att det framgår en tydlighet i riktningen och att strategierna leder till den förväntade måluppfyllelsen. Välskrivet med god struktur. Konkret med möjlighet till förklarande fördjupningar i bilagorna.	Vill ytterligare betona vikten av att kollektivtrafiken måste stödja hållbara kommunikationer för besökare och turister i en växande destination.